

Vedkommende, synes jeg, meget stærkt begrundede. Men fra alle Sider har man alligevel resigneret i Erkendelsen af, at der om disse forskellige Spørgsmaal kunde være og i Virkeligheden ogsaa er delte Meninger, ogsaa blandt dem, som er enige om, at vi ved Grundlovsforandringen vil gennemføre fuld, lige Ret for Mand og Kvinde, for rig og fattig her i vort Land. Man har derfor ment, at ved at skyde disse Spørgsmaal frem i Forgrunden vilde man kun lægge Hindringer i Vejen for at naa til dette Maal. Dette store, smukke Maal staar vi nu lige ved at naa. Naar den Grundlov, som vi om lidt vedtager, endelig er blevet Danmarks Riges Grundlov, gøres der ikke mere Forskel paa danske Borgere, men alle selvhjulpne, fuldmyndige Kvinder og Mænd i Danmark har da fuld, lige politisk Ret, idet man ikke alene sikrer dem lige Stemmeret, men samtidig dermed i Virkeligheden ogsaa sikrer dem lige Valgret, idet der i § 32 slaas fast, at Valgloven skal indrettes saaledes, at den sikrer en ligelig Repræsentation for alle Anskuelse blandt Vælgerne, hvad enten dette nu sker ved den Forholdstalsvalgmaade, som nu kendes, eller ved Systemer, som det maatte være forbeholdt Fremtiden at udfinde, der i endnu højere Grad fører til dette: at sikre den ligelige Repræsentation for alle Anskuelse blandt Vælgerne.

Der rykker nu en hel ny Vælgerskare frem, nemlig Kvinderne, og jeg er slet ikke i Tvivl om, at efterhaanden som Kvindernes politiske Interesse og politiske Indsigt udvikles, vil dette blive til Gavn for vort Land, ligesom jeg heller ikke er i Tvivl om, at det, at Mand og Hustru stilles lige, vil bidrage til at højne og styrke Forholdet i Hjemmene.

Det er med Glæde, at jeg paa mit Partis Vegne anbefaler den nye Grundlov til Vedtagelse, og ikke mindst glædeligt forekommer det mig at være, at alle Partier er med til at gennemføre den. Jeg tror, at det vil have den allerstørste Betydning for det Arbejde, som i Fremtiden skal gøres paa det Grundlag, som lægges her. Heri er jeg saa fuldt ud enig med de to Talere, der allerede har talt; og at dette kan ske, medens Krigen raser rundt omkring os, er, forekommer det mig, et Vidnesbyrd om, at det ikke staar slet saa galt til i det danske Folk, som enkelte har villet mene. Det er, synes jeg, et Vidnesbyrd om, at der trods alt, hvad der kan skille, dog i Virkeligheden er en dyb og stærk Samfølelse i det danske Folk. Det

er mit Haab, at der under den Grundlov, som nu kalder paa de mange nye Kræfter i vort Folk, maa gøres et godt Arbejde til Folkegavn og Folkelykke, at det ved Hjælp af den Grundlov, der nu styrter alle politiske Skillemure i Gruset, stiller alle, rige og fattige, Mænd og Kvinder, lige, ogsaa maa lykkes i nogen Grad at udjævne den store økonomiske Forskel, som er i vort Samfund mellem rig og fattig, at der paa det Grundlag, som her lægges, maa skabes saadanne Kaar, at de, der virkelig vil arbejde, ogsaa maa kunne faa et saadant Udbytte af deres Arbejde, at det sikrer dem gode økonomiske Kaar. Dermed skal jeg paa det varmeste anbefale, at man stemmer for den nye Grundlov.

Hammerich: Det kan ikke blive med samme Begejstring som den, der har lydt fra andre ærede Medlemmer, at jeg anbefaler mine Meningsfæller at stemme for det foreliggende Forslag til en ny Grundlov. Naar vi fra vor Side giver det ved anden Behandling vedtagne Forslag vor Stemme, ligger deri ikke en Godkendelse af de Principper, hvorpaa denne Forfatning bygges. Partiet som Helhed er ikke og har aldrig været Tilhænger af den almindelige Valgrets Enehærdedomme, hvorover denne Forfatning er bygget, og dens Gennemførelse yder efter vor Opfattelse ikke betryggende Værn for de Samfundsinteresser, man fra konservativ Side maa ønske værnede.

Udviklingen har imidlertid medført, at ikke heller den nugældende Forfatning, Grundloven af 1866, ydede et saadant Værn. Den ensidige Indflydelse, som udenfor Byerne var tillagt det store Hartkorn, hvilede vel paa et i vort Land forstaaeligt Princip og var et Gode for Landbostanden som Helhed; men det mindre Hartkorns Repræsentanter her i Tinget har altid taget Afstand fra denne Ordning, og det i højere Grad, jo mere den ledende Stilling i økonomisk og teknisk Henseende, som det store Hartkorn endnu i 1866 sad inde med, forrykkedes til Gunst for det mindre Landbrug. Desuden kan der ogsaa indvendes, at det store Hartkorns Fortrinsstilling hvilede paa en alt for snæver Basis og derfor var mere skikket til at opsamle Uvillie end til at yde samfundsmæssig Tryghed. Institutionen de kongevalgte Landstingsmænd virkede derhos efterhaanden imod sin Hensigt. 1866-Grundlovens værste Fejl er dog, at den positivt udelukker en forholdsmæssig Repræsentation i Folketinget, saa dette Ting